

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-наукову програму «ЕКОЛОГІЯ»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності
101 «Екологія»

Якісна підготовка здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у сфері екології та охорони навколишнього середовища є одним із пріоритетних напрямків розвитку нашої держави.

Освітньо-наукова програма «Екологія» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва пропонує підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів із широкими можливостями запровадження сучасних технологій реалізації природоохоронних заходів. На перший план ОНП ставить формування наукового мислення, науково-інноваційної діяльності (дослідження), результати якої мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення на базі сучасних знань та відповідно до вимог ринку праці.

Під час розробки програми було враховано передовий вітчизняний та зарубіжний науково-педагогічний досвід, проведено консультації з фахівцями-практиками та потенційними роботодавцями.

Метою ОНП «Екологія» є підготовка висококваліфікованих наукових і науково-педагогічних кадрів, здатних на високому науковому та методичному рівні вирішувати науково-практичні проблеми й питання щодо зниження рівня антропогенного впливу на навколишнє природне середовище, розробку комплексних природоохоронних заходів, а також розв'язувати практичні завдання у галузі екології та охорони навколишнього середовища з урахуванням регіональних особливостей територій; розробляти конкретні рекомендації щодо забезпечення сталого розвитку та екологічної безпеки довкілля.

Наукова складова програми передбачає здійснення власних наукових досліджень під керівництвом одного або двох наукових керівників з відповідним оформлення одержаних результатів у вигляді рукопису дисертації.

Головний фокус освітньої програми полягає в дослідженні закономірностей і розробленні науково-практичних основ, методів і підходів щодо процесів, які відбуваються у екосистемах, агроекосистемах та урбоекосистемах. Особлива увага приділена підготовці майбутніх науковців у сфері створення штучних екологічних систем (антропоекосистем та агроекосистем) та їх раціональному використанню.

Освітньо-наукова програма містить послідовний перелік професійно-наукових освітніх компонентів, що забезпечують комплексний науково-орієнтований підхід до підготовки здобувачів, узгоджений із проектом Стандарту вищої освіти України третього (освітньо-наукового) рівня ступеня вищої освіти доктор філософії, який розміщений для обговорення на сайті МОН. Хоча для деяких освітніх компонентів доцільно було б розширити перелік фахових (спеціальних) компетенцій та програмних результатів навчання та внести здатність планування та оцінку рівнів шкідливого впливу на довкілля антропогенних навантажень, здатність проведення досліджень у сфері екології та охорони навколишнього природного середовища й збалансованого природокористування та комплексність у володінні інформацією щодо сучасного стану і тенденцій розвитку екологічних проблем різного рівня.

Вказані побажання не знижують високої якості змісту освітньо-наукової програми. В цілому розроблена освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» забезпечує організацію освітнього процесу в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва та повністю відповідає заявленому рівню підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Рецензент:

Канд. біол. наук, доцент,
старший науковий співробітник
лабораторії охорони ґрунтів від ерозії
та дистанційних методів досліджень
ННЦ «Інститут ґрунтознавства та
агрохімії імені О.Н. Соколовського»

А.О. Ачасова

Друже
Розглянуто
А.О. Ачасова
10.05.2020
Проєкт